DEUNEN BIXITZA

Estanisla Deuna

Gotzain eta ziñopa ospatsu au poloniaŕa dogu. Sezepanow-urian jayo zan 1030'gaŕen urtean. Onen gurasoak odolez andikiak, ondasunez aberatsak, onbidez orniduak, esku-zabalez alargun, umezuetz eta landeŕen laguntzale andi be ba-ziran. Miren Mateŕatari eutsoen oneraspen berezia zala-ta, deun onen opaz eta deduz eleiza edeŕa eŕgi eben euren eskuko luŕaldean, eta otoitzari saŕi ba gartsu ekiten eutsoen eleiza aretan. Luzaroan be ez eben izan oñordokorik; baña gitxien uste ebenean, ezkondu ziranetik ogei ta amar urte geroago, euren egite onen saritzat Estanisla semetxua emon eutsen Jaunak. Gurasoen poza ezta esateko. Euren semetxu laztan au Jangoikuagazko lotsa ta maitasunean ardurarik andienaz azi eben gurasoak. Oŕetarako neke andirik zetan artu ez eben izan, Estanisla gaztea urtietan auŕerago ta gauza onetarako ayer eta makuŕago etoŕetako. Otoitza egin eban bere gogoaren egunerako azkuŕi, ain edeŕ eta atsegin yakon egiñen oŕetan ordu osoak igaroten ebazaba altara auŕean, belauniko. Txiko-txikitatik oneraspenik samuŕena eutsan Zeruko Ania laztanari.

Kaskondu zanean, ikasketak egiteko, lenen Gnesnes'era, gero Paris'era bialdu eben gurasoak. Emen zazpi urteko ikastaroa egin, orduan oŕ ziran jakintzak ikasi-ta, bere eŕira biurtzen da. Bien bitaŕtean gurasoak il yakoz au eta jarauntzi edeŕaren jabe egin zan Estanisla; baña gogoaren bestiko osasuna, mutil gaste onen ames ta gurariŕik nagusiena orixe da-ta, lekaide izateko asmuz gurasoakandik etorkiozan ogasun guztiak txiroen artean banatzen ditu. Estanisla'ren asmuori Lanberta, Karkobi'ko Gotzañaren belaŕietara eltzen da. Bere Goteŕkian oraindik ondo ladu bako sail adiak eukazala: sail aetan gogoz lan egingo eban langile gartsua bear-ebala-ta, Gotzañak Estanisla'ri lekaide izateko asmua burutik kentzen dautso, jaupari edo abade egiten dau ta bere ordez kistaŕ-legea eŕiari azaltzeko ardura ta zeregiña damotsoz. Estanislak zeregin baŕi ori gogoz artzen dau ta ondo baño obeto bete. Beaŕ eban langile zintzo, zoli-bizkoŕa aurkitu ebala-ta, Gotzoñak bere poza zelan agertu be eztaki. Estanisla'ri dei-egin, bere auŕera ekaŕi ta diñotso: nire oñordekorik onena zeu izango zareala-ta, gerora begira egon barik, neure ordeko Gotzain egin nai zaitut. Argi ta bizkoŕa baizen apala zan Estanisla'k eztauko olako asmurik eta Gotzañari diñotso: Zeregin ori niretzat astunegia dala deritxat eta leporatzeko bilduŕnaz. Estanisla'ren apaltasun ori zala-ta, Gotzañak ez eban bere asmua bete; baña au il zanean, eŕiak eta eleiz-gizonak eretxi batez autetsi eben Estanisla Gotzaintzarako. Oraingoan ez egoan atzera egiterik: Jaungoikuaren naya be orixe zala-ta: artzain ona lez zaindu beaŕ eban artaldea be Jaunak berak izentaten eutsala-ta, burua matu ta Karkobi'ko Gotzaintza beregain artu beaŕ izan eban Estanisla'k. Ondo gogoan erabilan Gotzain deun onek Jaunaren esana: "Gizasemea ezta beretzat otsein bila etoŕi, ñoren otsien izatera ta askoren osasunerako bere bizia emotera baño." Gotzañak guztion otsein eta moŕoi izan beaŕ ebalata: menpekoen osasun eta zoriona egiteko. Gotzaña oŕetarakoxe zala-ta, ta, gogoz lan egiten eban Estanisla'k, bere menpeko gizataldearen onerako. Guztiak ebazan maite: txiroak beste iñor baño maiteago. Onakoentzat guraso eŕukior eta maitatia agertu zan beti, al besteko laguntza guztiei emonaz eta aita samuŕaren izena irabaziaz. Jaunaren legea eŕiei irakasteko ardura ta eginbeaŕa dauken eleiz-gizonak, euren bizikeraz be guztien eredu ta jaŕaibide izan beaŕ dabela-ta, jakituriz baño be ekandu onez orniduagoak nai ebazan, eta ori jadesteko alegiñak-alegin egin ebazan Gotzain arduratsuak.

Josu-Kisto'gan zintzoro bizi nai daben gustiak,—jazarkundea izango dabe—diño Paul bialduak—eta Estanisla deunari be jazarkunde gaŕatza etoŕi yakon. Poloni'ko bakaldun Bolesla'k bizitza zantar nabarmena eroyan, eŕiari ikasbide txaŕa emonaz. Bakaldunari oŕetzaz ezer esatea, aker eta agiraka egitea beste zala-ta ¿nor azartu? Egiz, ba-zan oŕetarako Estanisla baño lenagokoa zanik; baña bakaldun aseŕekor aren bilduŕez, guztiak egozan ixilik. Onelan bakalduna gero ta usteltzenago; gaizpide ta iskanbila gero ta andiago. Estanislak ezin jasan olakorik. Ba doa Bolesla'gana ta atralaka ta zarata barik, baña argi ta garbi diñotso: Jauna, txaŕto biziaz Jangoikuari ta eŕiari lotsea galdu dautsezu: bizikera nabarmen, ori, aŕen itxi egizu; damututa ondu zaite, bestelan Jaungoikuaren zigoŕa lepora datorkizu-ta. Zuri agiraka egitearen enaz etoŕi; zure onak eta eŕiaren onak ekaŕi nabe-ta, Jangoikuaren ez egizu oŕelan jaŕaitu." Gotzain ona txaŕto erabilteko asmu dongea artu eban bakaldunak, eta deun ospea eukan Estanisla'ri bere izen ona kentzeko, guzuŕ biribila asmau eban berealaxe. Urte batzuk lenago eleiz-ondoko baztertxu bat erosi eutsan Gotzañak. Kepa eritxan gizon bati; erosi ta ordaindu be bai. Iru urtean erositako jurarengo-zamenean iñok ez eutsan ezetariko zoztoŕik ipiñi; baña bakaldunak Kepa'ren lobak zirikatu ebazan eta auzia maltzurkeriz bere auzitegira ekaŕi.

Ba-ziran ziñaldari edo bestiguak; baña egia autorteko bakaldun gaiztoren bilduŕ. Orduan Gotzain deunak iru eguneko epea eskatzen dau, esanaz: iru egun baŕu iñok egotzi ezingo dauan testigua, bazteŕa saldu eustan eta orain iru urte il zan Kepa bera ekaŕiko dot: ori izangoda nire ziñaldari. Iŕi ta baŕe egin eutsoen. Gotzain deunak, ostera, iru egun aetan otoitz, barau ta üdura asko egin ebazan Goiko-Jaunaren biotza irabazteko. Ba doa Kepa'ren ilobira; auts eta azuŕ igaŕak baño besterik eztakus: baña siñesmen biziz diñotso ildakoari: Jangoikuaren izenean biztu ta jagi zaite. Esan eta egin: ila biztuten da ta eskutik arturik bakaldunaren auzitegira daroa. Guztiak aŕituta dagoz. Gotzañak bakaldunari: ona emen nik eskiñitako bestigua: egia onek autortuko dau. Bai, jauna —diño il biztuak—neure bazteŕa Gotzañari saldu neutsan; zeatz ordaindu eustan eta niŕe lobak eztauke an eretariko eskubiderik. Onelan irabazi eban Estanisla'k auzia. Il biztua baŕiro ilobira daroa ta bein ara ezkero, lengo einera biurtzen da. Bolesla otzandu ta ondu zala zirudian; baña ez luzarorako. Gero baño gero zantarkeri nabarmenagoak egiñaz eta aukeŕago izanaz, menpekoak be ikaraz lau darduan eukazan. Iñon ziran alegiñak egin ebazan Gotzañak bakaldun zorigaiztokoa bide onera ekarteko; guztiak, alpeŕik.

Onean ezin ebana gogorean lortzeko asmuz eta besterik eziñean, doibazkatu egin eban Bolesla ta eleizan sartzea galerazo Bakalduna asaŕez su ta gar ipinteko, besterik etzan beaŕ izan. Gotzaña begietatik kendu beaŕ ebala-ta, au doa izkilu ta moŕoyak artuta Mikel deunaren eleizara. Gotzaña Meza-emoten dago-diñotse moŕoyak. Berpetan garbitu egizue-darantzutse bakaldun asaŕekoŕak. Ba doaz moŕoyak; baña Meza-emoten egoan Gotzain deuna ilteko kemenik ez, eta ezer egin barik atzera datoz. Orduan bakalduna, ezpatea eskuan, ezpanak amuŕu-bitsetan, eleizan sartzen da: aleko indaŕaz Gotzaña buruan jo ta luŕera erasten dau. Ori egiñaz, biotza asaskau ebala uste eban Bolesla zorigaiztokoak; baña baŕeneko ar txaŕak ez eutsan bakez biziten itxi: Kain'en antzera, erdi zoratuta, baso ta mendiak zear iges-ibili zan, eta il zanean, aren gorpua, basapiztien janari. Estanisla deunaren ilobia, ostera, alatz aŕigaŕi asko egiñaz, benetan aintzatsu egin eban Jaunak.

ERRIJETATIK

MARKINA

"MAÑARIKO,,'RI.—Ilaren 2'ko EUZKADI'n irakuŕi neban zeure idazkija, ta orko auteskundiatzaz diñozuna, ementxe jazo zan ber-bera da.

Geuria zan gurendia, erosti, zemai ta gustijakatik be, baña azkenengo orduban gure arerijuok erabili ebezan azatxotzak ezeutsen uts-emon, eta onetan diran atso-zaŕ gustijok, elbaŕitubk et baŕ belbiletan taŕaz ekaŕijaz, ta eŕkaldaŕen eta goŕijen laguntasunagaz eruan euskuben. Baña txaŕto dabilanak azken txaŕa, esakun zaŕak diñuan lez, ta zenbakuntzia egin zanian 13 autaŕki emon ebezanak baño geyago ageŕtu ziran, ("milagro" zenbat egon zan kontixu) ta oŕa, ba, gauzeari okeŕ.

Oñartekua ogeŕlekuak egin dabe, ta azkeneko okeŕ au euren aldez zuzentzia be ogeŕlekuak egingo dabelakuan gagoz. Zuzentasunik ba'lego, baŕiro egin biaŕ da auteskundia, baña ¿zuzentasuna, oŕ? Gustijak txakuŕ bardiñak ezpa'litzaz...

Zeure idazkitik barik berbaz be jakin dodaz orko auteskunde izpaŕak, batez be. orko apatxotzak.

Neure azkenengo idazkijan esaten neban uŕenguan jaŕaituko nebala auteskundiatzaz gauza poliŕen batzuk esaten, baña ¿zetarako? Lau ilabetian esaten ba'nengo be, emengo gauza gustijak ezingo neukez edestu. Oŕaiño esan biaŕ dot au. Zein etxe dan eztiñot baña emengo andiki etxe baten iru neskame egozan E. A. B.'n sartuta ta biri zemaiz urten eragin dautso etxekandriak. Irugaŕenari, be, lasteŕ urten eragingo dautselakuan gagoz.

Ostera, eredutzat artzeko orain aŕatuko dodazan neskatila bik ara zer egin daben:

Auteskunde egunian etxekandriak "Abajo los nacionalistas" bera eguan txakitik urteran esan eutson bere neskamiari, ta onek sutsu: "¡Gora Euzkadi!" ta arunttzatxubago juan eta baŕiro be: "¡Gora Euzkadi!" Bijaramon goxian etxekandriari esan eutson: "Biŕatu egixu beste neskame bat ni ba'nua-ta".

Eta geyago barik, bijotza ta aŕpegija alai-alai ebazala juan zan bere etxera, Motriko'ra, Landa'taŕ Gotzonte neskatila lirain eta euzko-emakume zintzua.

Beste neskatila bat, Aulestia'kua, eŕkaldaŕ baten etxian eguan neskame, ta auteskunde aŕatsaldian bakaldaŕ "carca" naste-boŕastekuak laguntasuna eskatu eutsenian eta jaun oŕek bayetz pozik erantzun aundiki artekuak eskatu eutselako, gure aulestiaŕ emakume zintzuoŕek, beriak eta bost egi gaŕatzak ugazabari esan, eta urten etxe ortatik eta juan zan bere etxera.

¡Ori da ori, euzko-emakume zintzuak ixatia! ¡Gora zebek!

KUKUBA.—"Mañariko,,'k diño oetik entzun dabela aurten lenengoz, ta oetik entzuten danian txindirik eztala biaŕ-ixaten urte aretan.

Neu baño obeto zagoz "Mañariko". Nik txindirik ez ta gauza askotarako biaŕian aurkitzen naz-ta.

Neuk, sakeŕan sur-zapija bakaŕik-eta besuan lora txoŕta edeŕ bat nebazala entzun neban kukubori. ¿Ete-dakixu, "Mañariko" jakituŕoŕek zelako zorija ixango dodan aurten?

SE RECOMIENDA POR SI SOLO EL ALIMENTO INSUPERABLE

ALAR-ONENA

Olo aŕautzagilientzat eta txitak azteko. Utsik ematen ez duten jatekuak: Aragi aŕain eta azuŕ-irin "Alar Onena".

Especialísimo para gallinas ponedoras y cría de pollitos. Resultados garantizados Harinas de carne, pescado y hueso "Alar Onena".

Maria J. Esnaola

Miracruz, 21 SAN SEBASTIAN Teléfono 12.014

¡ALERTA! EXIGID SIEMPRE LA MARCA "ALAR ONENA"

Jesús Ostolaza
BERGARA

FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO
AZALIRARRI MIEZKO IKURRIÑEN OLEA

EZKONTZEAK.—Igazi dan egubenean eskondu yakun Zenaŕuzabeitia'taŕ Pilare, Zenaŕuza'ko neskatila euzko-abeŕtzalia Durango'ko mutil bategaz. Zorijonak.

Ila onen 11'gn. Begoña'n eskontzen da. Lasa'taŕ Josebe neskatila on-ona, bibotaŕ mutil abeŕtzale bategaz. Zorijonak.

PELOTA-TXAPELKETEA. — Oiñtzubengo jokaldijan gure pelotarijok galdu eben jokua. Maguregi'ri atzeŕiko axiok eztautse onik egiten kontixu. "Txirget" ospetsuba: aurten txisterazko lenengua atara, ta sarijak gordeteko leyaŕ-ontzija bete da. Uŕengo urtian beste baŕi bat egin, eta ia axe beteten dozuben sariz.

E. A.-B.'KUAK.—Emengo emakumiak Bilbao'ko euren aizta maŕiari uŕutizkidatz bat bidaldu dautse, egunotako jazarpen oneitan bijotzez eurakaz bat-egin gurarik.

AGUŔTU.—Egun batzuk emen igarotera etoŕik aguŕtu doguz Durango'ko Zabala'taŕ Koldobika; Bilbao'tik etoŕita Baŕetxea'taŕ Joseba Mirena ta Santoña'tik etoŕita gure batzokiko pelotari ospetsuba dan Maguregi'taŕ Joseba.

Oŕila'ren lenenguan emetik igaroeran aguŕtu doguz ondaŕutaŕ mendigoxale talde bat be, euren Iñaki ospetsuba buru ebela.

ETE.

ZEANURI

ESPETXEKUAK. — España'ko erkaldaŕen lendakarijaren etoŕerea dala-ta 75 euzkotaŕ espetxeratubak ixan dira. Euzko-arerijo eta España'ko motxolinotxo onein agintzeari asaŕe bixija erakusteko Gurutze-Deun eta Arana-Goiri'taŕ Sabin'en argazkijen auŕian, oŕilaren lenengo gabean asita ezer jan barik egoteko erabagi gogoŕa artu dabe.

Eurakaz bat egin eta Alcala-Zamora'ri eŕijaren gurarija erakusteko eguastenian galapada batzuk eta egubenian orain arteko oporketarik aundienetarikua ixan geuduban. Ez bakaŕik uri eta lantegi nagusijetan bakaŕik, Tximist-berdi, Ipiñaburu'ko bitxabal eta beste eŕiko lantoki batzuetara be eldu da. Oporketa au, Españaŕ agintari jan aurkakoa eta espetxekoen azkatasuna ezkatzeko ain batasun aundijagaz egin ezkero, ¿beste gauza batzubetarako zer egiten dogu? ¿Itxaron?

—Ori ondo dago gero gauza onurakoŕa ixango dogula jakin ezkero. Baña, gua ixango dogula jakin ezkero. Baña, tira; gure agintarijak gogo aundijagoaga/lan egiten dabela ta, euren diadaŕari bakaŕik erantzun eta bide luze eta ilun oni jaŕaitu dajogun, azkenean, danoan artean, gitxijen artean baño eŕezago ixango da ta.

Artean gertu dagoz danok uŕengo diyari be lengo egunian legez gogoŕ erantzun dajogun.

¡Gora Euzko-Langileak! ¡Gora Euzkadi azkatuta!

EŔAMATAK.—Eŕiko lanik-eza gitxijagotuko da oraingoan. Igandean, lan aundijen eremata ixango da. Aŕatsaldeko lauretan "Landeta" etxekoak eta bertoko lagunen saneuŕija bederatzi militik gorakua da.

Egun atan dago baŕa "Etxebarija" etxekuak mile beŕeun eta ogeta zortzi laurlekon saneuŕijagaz.

Zeanuri'ko langileak orai-guan zor-jonek aurkitzen dira "Orozko'n" eŕekomendaziñorik ez dabelako beaŕ.

NASKALDIJA.—Egun batzubetan emendik ixan doguz Manterola'taŕ Gabirel jauna; Ekin'go idazle urtenegoa. Bata Alkala-Zamora'ren ondoan egon eziteaŕen etorita Bilbao'taŕ Kepa bere sendijagaz.

Gorbeyaratu ziranak be gitxi ez zeran, gasteak barik.

AŔEGI'TAŔ BAT.

MAÑARIA

OŔILA'KO LORAK.—Andera Mirenen opaz urtero ospatuten diran oŕila'ko lorak, emeko elexan, astelen iluntzijen asita egiten dira. Ta Neskutza'ren irudi edeŕa, lora zuri poliŕez apainduta egunoro ikusteko atsegiña ixaten dogu. ¡Aintza geure Ama'ri!

¡GORA BILBAO'KO EMAKUMIAK! Gora bai, Bilbao'ko emakume agurgaŕi ta Kementsuok. Igaroriko egubaztenian, Uri oŕetako txaidietan adoretsu be adoretsu agertu zarielako Euzkadi'k, zebek lako emakume asko biaŕ dituz; jasarpenari kemenagaz erantzuteko modukoak... Geure otoitzak espetxietan aurkitzen diran abeŕtzale zintzoen aldez ixango dira.

JUAN-ETOŔIJAK.—Aste ontan Laŕabetzua'tik ixan da Baŕenetxea'taŕ Polentzi jaupari aguŕgaŕija.

—Egun batzuk igaroten aurkitzen da, Ortuoste'taŕ Biŕoŕ Ereño'ko mutil gastetxuba.

—Lengo astian egon ziran emen Lasuen'daŕ Balbin eta emaztia.

—Asua'n aldi luze bat igarota, igaroriko astian etxeratu zan Mañarikua'taŕ Karmele neskatila.

—Getxo'tik etoŕi zan Magunazelaya'taŕ Joseba.

GEXORIK.—Egunontan gexorik aurkitzen da Leanizbaŕutia'taŕ Poluiparka "Zeleta,,'ko gixona. Osasuna opa.

EZKONTZA. — Larunbatian ezkondu ziran Ortuoste'taŕ Miren "Artzubi,,'ko neskatila ta Gorospe'taŕ Saturnin Landaluze'ko neskatila. Zorijonak.

AGUŔTU.—Astelen aŕatsaldian agurtu gebazan emen (Urkiola-ganian eguna igarota etorzala) Durango'ko abeŕtzale pilo anid bat; eta euren artian emakume asko. Egun edeŕa igaro ebela-ta, pozik juan ziran euren etxietara.

ZALDIBAR'ERA.—Igande aŕatsaldian, Zaldibar'en ospatu zan jai abeŕkoira taŕant andi bat bete lagun juan gintzazan. Eta bertan Goenaga ta Urdangarin anderañuak eta Biteri jaunak egin ebezan berbaldi edeŕak atsegiñez entzun gebazan; baŕa, Arbeloa jaunak amayeran, E. A.-B.'ri zuzendu eutsozan berba sutsu ta egokijak be, oso atsegiñez entzun gebazan. Gustijak eŕime txalotuak ixan ziran.

MAÑARIKO.

LEGORGO'TIK

¡AGUŔ! — EUZKADI'ren irakuŕleak jakiŕun izango zeraten bezela, Rioja'ko uri-nagusi onetako nasteŕtxo batean aurkitzen gera, osasuna sendotzeko ustean Euzkadi'tik etoŕita. Baña ez gera bakaŕik zio onegatik uri-legoŕ eta osasuntsu onetara etoŕiak. Sendi euzkotaŕ askoak dira emen bizi diranak osasunaz gogoŕtzeko asmoan, batez ere bizkaitaŕak eta gipuzkoaŕak. Euron aŕtian, ¡jakiña! ba'dira ainbat sendi abeŕtzale jatoŕak; eta gure atsegiña esan ezin bestekoa izanda gu ere oneratuak gerala jakiŕean anaiŕasunezko aguŕa egitera etoŕirik guziak esagutzeko zoria izan degunean. Itzazpertu-atsegiñik euki-degu berekin, geure izkuntza edeŕean, batez ere Muxika, Basañez eta Aba Garate abeŕtzale sutsu-sutsuekin.

Eskeŕik asko, abeŕkide maiteak, zuen ikuŕpen maiŕekoŕagatik; eta auŕerantzian, Jainkoa lagun, ba'dakizute aizkide bat nun dezuŕen JEL-aldez laguntzeko dezakenez.

"EUZKADI". — Atsegiñez irakuŕtzen degu aspaldi ontan gure izpaŕingi aundi eta edeŕa. Emengo izpaŕingiak "La Rioja" eta "Diario de la Rioja", erderaz esan oi dan "papelucho" batzuk besterik ez dira gure eguneroko EUZKADI'ren ondoan. Baña ala ezpalitz ere, guretzako izpaŕingi euzkotaŕ-aberkoya atsegiñen.

Goizeko amaiketan iristen zaigu EUZKADI onera. Txorta poliŕa etoŕi oi-da, egunero, baña berialaxe guzia saltzen da.

Egun abetan abeta eta gogo aundiaz irakuŕtzen degu atzeŕi ontan nai-kaltez gauden abeŕtzaliak, eta zetan esan eŕe ez ikaragaŕizko pozaz jakin diŕugula auteskundietako izpaŕ guziz atsegin eta gurendatsuak. ¡Gora Euzkadi'ko abeŕtzale langileak!; eta zorionik-onenak zuzentzen dizkiegu Euzko-Alderdi-Abeŕtzalia'ren buruei abeŕtzaletasunak Euzkadi'n auteskunde oyetan euki duan garaipen ikaragaŕiagatik. ¡Gora Euzkadi, oŕtik eta emendik! Eta ¡auŕera, denok! azkatasun-aldez.

SORALUZE'KO ABEŔTZALIAK. — ¡Zein egon ditekean, igandian, Soraluze'ko abeŕtzale treŕiak ospatuko duten beren "ABENDA-ETXEA,,'ren askunde jai zoragaŕian...!

Euzkadi'ko ainbat aldetatik aneika abeŕtzaliak urbilduko dira, egun oŕetan Soraluze'ra, ongi irabazia duten anaiŕasunezko ageŕpena egiŕera.

¡Aguŕ, eta ongi-etoŕi! guzieri; eta jakin zazute danok, soñez ezpada ere, gogoz eta biotzez, ortxe, Soraluze'n, zuen aŕtian aurkiŕuko daŕa igandean gaxo-miñez Abeŕi'tik aldenduta aurkitzen dan zuen betiko abeŕkide.

ZELETA.

Uaŕa.—Lenbailen osatu zadiz geure abeŕi onetara etoŕteko. Zu lako idazliak biaŕ dauz geure izkuntza onek. Orain bakian eta osasunaren aldez jokatu.

SORALUZE (Placencia)

ABENDA-ETXEA'REN ASKUNDEA. Alde gustietatik beŕi onak datorkiguz. Oingo itxuran sekula ezagutu ez dan besteko gizataldea datorkigu igandean.

Gogoan izan bear degu abeŕtzaleok gotzeko saspiterdietan jaupa ixila ta jaunaŕtzea ditugula.

Gusti-gustiok uŕeratu beaŕ degu nai deun era, egunari dagokion asiera emoteko. Emakume gizonezko zaŕ eta gaste, gusti-gustiok.

Eibaŕ'tik bultzi berezi bat ipiñiko daben otsa dago. Onekin ia laugaŕena izango Litzateke, ba Zumaŕaga, Eskoriatza eta Deba'tik ere asmo ori dago ta.

ERIOTZAK.—Igaro dan astean bi eriotza izan ditugu; Ramirez'taŕ Andoline anderea bat. Emakume A. Batza'kua zan bera. 86 urte dituala il da. Bere sendikoeri, batez be Alberdi'taŕ Bedita abertzale onari geure atsekabea.

Bigaŕen eriotza Galastegi'taŕ Eŕupin ena izan da. Gizon ezaguna ta bete uste bage afapatu dau eriotzaŕ, ezer eztabeia oeratu uŕengo goizean il da aurkitzeko. Oŕegatik batez be zartada gogoŕa emon dau. Oso gizon elizkoŕa zan bera. Oraindik sasoiko.

Artu beza geure atsekabea sendiak.

DRIS-DRAS.

LASARTE

AUTESKUNDE-OSTEAN.— Berandutxo bada ere oraintsu izandako ziñegotzi-auteskundetzaz zer edo zer beŕi eman dezagun.

Etxaide onen zati bat, "Beko kale" deritzayona, Ernani uri ardurapean arkitzen dalarik an bezela emen ere auteskunde-buŕuka izan genuen. An biuŕi xamar, emen lasa-lasai.

Eŕi ontako auteskunde-zaletasun bereaaren agerkai argia, azaitzearen. Birkide lekaimeak utziaz, euneko larogei ta bi auteslek autaŕkia eman zutela esatia naikoa ez ote? 363 autesletatik 245 eskubikoentzat eta 118 ezkeŕekoentzat. 127 gure-alde.

Eŕi ontako bi ziñegotziak abeŕtzaleak dira: Telaetxe'taŕ Augustin eta Olokiegi'taŕ Perdiñanda jaunak; azkenekoa Euzko Langilien lendakari.

Zorionak adizkideak, eta ekin gogoŕ Jel aldez.

Auteskunde auŕeko egun batean Batzokia'n ikerle batzuek izan genitun: bi "policía secreta", iru "guardia civil" eta Ernani'ko epaile jauna.

Gure aretoaz liluratua bezela txoko batera ta bestera begira ibili ostean antzeztoki bazter batean ezpatadantzako ta Agate Deun auŕegunean ibilitako makilak (ogeitamaŕ edo beŕogei guztira), arkitu zituzten. Makil ayen kankaŕekoa laztan atsegiña izango etzala igaŕi nunbait eta sorta bat egiñik an eraman zizikiguten gure ikerleak.

AZKORTE'RA.—Azkorte mendiko baseitzan urtero egin oi diran Gurutz Deuna'ren jayak dirala-ta "Lasarte-Oria'ko Euzko-Batzokia,,'k datoŕen iganderako ibilaldi bat eratu du. Beroŕen beŕi iragari orduko Lasarte ta Oria'ko gaztedi abeŕtzalea iŕikitzen dago igandean Azkorte'ratzeko.

Batzoki'ko ezpatadantzari taldea ere an izango da.

EZKONTZA. — Ostegunean, emengo Txadon nagusian ezkondu ziran Elizegi'taŕ Jon jauna eta Beloki'taŕ Kandide andereñoa. Zorionak.

EZKON DEYA.—Igandeko Jaupa Nagusian Yuŕita'taŕ Pantzeska jauna ta Odriozola'taŕ Miren andereñoaren bigaŕen ezkon deya irakuŕi zan. Zorionak.

A-BI.

SEGURA

AUTESKUNDEAK.—Iñoiz ezagutu ez dan bezelako buŕukarekin egin ziran ziñegotzi edo konzejaletako auteskundeak eta auteskunde baten izan leizken eragozpen guzien aurka, abeŕtzaleak bi autaŕkia gaŕdu genduen. Bada alaz guziz ere eta nair uri onetatik "Gobierno Civil", era beŕiak eman zituenak "Abeŕtzale bat atera zala" esan, iru ziñegotzi edo konzejal abeŕtzale udaletxe edo Ayuntamentura juango dira, abeŕtzaleon eskubideak zintzo aldezteko, auteskundeak ontzat ematen badira beintzat. ¡Eskeŕik sutsuenak bada ain zintzo ta leyal abeŕtzaleon alde gizonki jokatu zeraten guzioi eta guk dezakegun guzia gogoz egingo dizutegun itxaropen osoz jo guregana, zordun gera ta!

ELIZAKOAK ARTU-TA. — Gexo ta elizakoak artuta dago Bereziartua'taŕ Domeka jauna. ¡Laister osatzen opa diogu!

ERIOTZA.—Etxegarate'ko Lete ezagunari Jaungoikuak bere kontua eskatu dio. ¡Goyan bego!

POXPOLIÑAK.—Aspaldian amaika aldiz entzun degu izen eu, baño zer zan ez geñikigun eta igandean Gazteiz'tik etxerakuan emen geldituko ziran zuŕumuŕuak, eŕi guzia enparantza edo plazaratu zan. Iluntzen asi zan eta bat oztea edo jendea bildurtzen ere'ez ote ziran etoŕiko, bana "nekez baño seguro" iritxi ziran eta gure artean egin zuten aldi labuŕean lan edeŕik egin ta txalo beroa ugari aterazi zizkiguten. ¡Ura zan jayotasuna! ¡Eskeŕak Laborda jauna, andere laguntzale eta Poxpolin, guzi-guzioi! Baña ez aztu gure artean egun bat lasai igarotzeakin, inguruko gaztetxo ta zar, guziok abeŕtzaletu ditzagun.

ZEGAMA'KO JAYAK.—Pozik gaude oŕilaren 14'an Zegama'ko Euzko-Etxearen zabalkundea dala-ta gertatzen dizkiguten jayetara juateko.

OŔILEKO LORAK.—Oi bezela, euzkei abesti edeŕak abestuaz egiten dira oŕila'ko edo Mayatzeko lorak.

OTARA.

AZPEITIA

EIBAR'KO IKUŔIN ALDEZ.—Berbizkunde egunean Eibar'ko "zebilizadoreak" eŕe suku euzko-ikuŕin ordez Euzkadi'ko abeŕtzale orok eibartaŕ abeŕkidiai eskeñi beaŕ diogun ikuŕin beŕiantzako arpidea. Euzko-Etxea'n irikita dago. ¡Azpeitiaŕ abeŕtzaleak! Bat bera ere ez dedila geratu dia da.

ASAŔEA.—Españaŕ agintariak geure Abeŕian eta batez ere Bizkaya'n eta Gipuzkoa'n egiten ari diran zikoizkeriakin emengo abeŕtzale orak asaŕatuta gaude. Beti burua makurtu gabe agintari oyei, ortzak erakusten asi beaŕ degu. Bestela beti moŕoi egongo gera. Eta eŕi osua geuregana datoŕelarik, endakatu batenekatik besteren mende ezin egon gindezke. Gertatu gaitezen ba danok. Egun laŕiak benetan datozkigu ta.

ERIOTZA. — Jaunaren besoetan il da Elizburu'taŕ Julen'en emaztea (G. B.). Aide ta sendikuai nere tamal aguŕa.

EZKONTZAK.—Aste onetan ezkondu diranak abetxek dira: Sarasua'taŕ Bingen, Aŕuti'taŕ Gotzone'kin, Agiŕezabal'daŕ Julen, Aizpuru'taŕ Topile'kin, Aranguren'daŕ Bernaba, Iribas'taŕ Imanole Joseba'kin, eta Olaizola'taŕ Joseba Mirena, Mendia'taŕ Josebe'kin.

Ezkonbeŕi guziai nere zorionak.

KIROL.

Artua eta babia txikitutzeko makiñak;

Txomin Olano'k

Saltzen ditu, merke
Plaza de las Escuelas, 10 g'n - Donostia

Igandetako jaupa -atalak

Berrbizkunde-osteko III igandia

SARKUNA. (65'g. Er.) Goretsi Jaungua alai-ta-poz ludiko gustijok, aleluya; abestu bere ixenari, aleluya; aintzaldu ta goraldu egikezube, aleluya, aleluya, aleluya. ¡Jaun oŕen egiñenak diran ikaragaŕijak! esan Urtzi'ri. Eure esku altsuba dala-ta, areyuak, be, nai-ta-ez, aguŕtu egiten abe. Aintza Aŕeari...

OTOYA. Bidekatubai, zuzentza-bidera bijuŕtzeko, zeure egi-argija erakusten dautsezan Goiko Jaun ori: kistaŕak deretxelako poz-diran gustijak ixen oni eztagokijona egotzi, ta beroni dagokijona onaŕtu daikiela egixu. Amaibako egunetan zeu ta Goteunarekin batez bakaldun bixi dan zeure Seme Josu-Kisto gure Jaun eta Jaungoikua dala bide. Olantxe.

IDAZTIJA. Kepa Beldu deunaren Idazkiko iraŕuŕgaya (I, 2: 11-19). Ene matiok: Aŕotz eta bidaztijak zaraela-ta, goguaren kaltez gudaka diñarduben aragi-iŕitsetatik alde-egin, eta atzeŕiŕaŕen aŕtian zindo bixi zaditezela deskatzubet; txaŕesten zabezanak be, zuben egipen onak nabaŕurik, ikustaldi-egunian Urtzi Jauna goretsi daikientzat. Goiko Jaunaren edeŕagatik, gixaki danari men-egiskiozube: bai bakaldunari, nagusi-dalako; bai aren eskudunai, galzkiñak uxetzeko ta onak goratzeko ipiñi dauzala-ta. Auxe bai'da Jaungoikua'ren naya: buru-kazkaŕen jakiñeza on-egiñaz ixilerazo daikezubela; jarei-antzoz, gero; eta, jareŕasuna ori gaiztakerija estaltzeko erabili-barik, Jaungoikua'ren otseñai dagokijenetz. Gustijai lotsa-ixan; anayak maite; Jaungua guŕtu; bakaldunari begirunia erakutsi. Jopubok, jaubiai zoŕ dautsezuben bilduŕez men-egiskiezube; onai ta etoŕkoŕai bakaŕik ez, gero; zakaŕai latzai be, bai. Au bidezkua da, ixan be: Josu-Kisto gure Jaunagan.

ALELUYA. Aleluya, aleluya. (110'g. Er.). Jaunak bere eŕija jarein egin eban, aleluya. I. (Luka, 24). Bidezkua zan Kisto nekautsi ta ilen aŕtetik beŕbiztutia; eta oŕetara bere aintzaldira saŕtu. Aleluya.

GOIZPAŔKIJA. Jon deunaren arauzko Goizpaŕ-jaŕaikuna (19: 16-22). Aldi aretan: Josu'k bere ikasliai onan liraŕutsen: "Alditxu, ta enozube ikusiko; eta baŕiro alditxu, ta ikusi egingo nozube"? eta "Aŕeagana bai-nua" ori?" "¿Zer ete-dogu berak diñon "alditxu" ori? Eztakigu zer esan gura daun". Olan iñarduben. Eta Josu'k, iŕaun-egin gura eutsaela ezagunik, onan esan eutsen: "Alditxu, ta enozube ikusiko, eta baŕiro alditxu, ta ikusi egingo nozube", esan dautzubedala-ta, alkaŕegaz dinardu zube. ¿ezta? Zin-ziñez dirautzubet: zubek negaŕ ta erosta egingo dozube, bai; eta gixadija alaitu egingo da; zubek iŕun ixango zarae, baña, iŕunaldi ori pozaldi bijurtuko yatzube. Emastia erdikaldijan iŕun da, bere aldija catoŕelako; seŕaz erdi danian, baŕiz, seña ludira jayo danazko pozaŕen, ezta loŕaldija gomutetan. Baña, zubek, be, oin iŕun zarae bai; baŕiro, baña, ikusiko zaudaze, ta zuben bijotza pozoŕez beteko da; eta zuben pozoŕa eztautzube iñorbatek kenduko.

OPAKUNDIA. (145'g. Er.). Goretsi Jauna, ene gogo-oŕek: goralduko dot, bai, Jauna neure biztaldijan; bixi nazan aŕtian ene Urtzi'ri abestuko dautsat, aleluya.

OTOI IXILA. Jauna: eskutukijok dira'ta bide, geure gurari ludijaŕak ibiŕu, ta donokiko gauzeak maietan ikasi daikegula egixu. Amaibako egunetan...

JAUNAŔTZAKUA. (Jon, 10). Alditxu, ta enozube ikusiko, aleluya; eta baŕiro alditxu, ta ikusi egingo nozube; Aŕeagana bai'nua, aleluya, aleluya.

JAUNAŔTZOSTEKUA. Aŕen-dagitzugu, Jauna: aŕtu dogun ikuŕton au, geure goguak zuzpeŕtuteko janarija ta gorputzak jaboteko sorospidia bekigu. Amaibako egunetan...

ERABAKIJAK. "Alditxu, ta enozube ikusiko; eta baŕiro alditxu, ta ikusi egingo nozube". Ludijon bixi nazalarik, eztaikezube gure Jauna ikusi. Nire biztaldija, baŕiz, alditxuba baño ezta; eta berau amaŕu daitenian, Urtzi Jauna aŕpegiz-aŕpegi ikusi al ixango dot.

Alditxu ontako neke ta iŕunaldijak egonaŕiz aŕtu ta jasango dodaz, ta Jaunaren jasan be, gero pozoŕ bijuŕtu dadiŕezantzat. Loŕaldijetan Goiko Jauna goretsiko dot.

ATAŔIZBAŔNA.

Vida financiera

Las monedas

Fluctuaciones de ayer en Bilbao

	Anterior	Ayer
Francos...	46,30	46,30
Libras...	39,20	39,20
Dólares...	9,74	9,74
Francos belgas...	32,80	32,80
Liras...	61,10	61,40
Francos suizos...	227,25	227,25
Marcos...	2,765	2,765
Florines...	4,73	4,73

La Asociación de Españoles de Ultramar y el bloqueo de divisas

La Asociación de Españoles de Ultramar, hace tiempo preocupada por el bloqueo de divisas practicado por algunos países de América y estimando necesario unir a su esfuerzo la cooperación de cuantos se hallen en esta situación, que va siendo cada día más angustiosa y para muchos ya francamente insostenible, ruega a todos a quienes afecte este grave problema envíen sin demora su adhesión al apartado postal número 593 (Madrid), así como cuantos particulares y noticias puedan contribuir al mayor éxito de sus actuales gestiones y de las que en vista del resultado de esta información pudieran emprenderse con carácter urgente.

Sección mundial

EL CREDITO BANCARIO DE FRANCIA

Un grupo de banqueros ingleses, a cuya cabeza figura la casa Lazard Brothers and Companys, de Londres, ha concedido hace pocos días un crédito de 30 millones de libras a corto plazo al Gobierno de Francia.

El plazo es a tres meses, renovable por tres más, y el tipo de interés de dos y medio por ciento.

Francia tiene un presupuesto deficitario, una balanza comercial adversa y un deseo muy justo y muy natural de mantener la convertibilidad del franco, a pesar de la suspensión temporal de los pagos en oro por los Estados Unidos.

PROPOSITOS

Dos propósitos pueden haber precedido a este préstamo: cubrir los fondos del Tesoro hasta la recaudación de impuestos a fin del semestre de junio y el mantenimiento del cambio.

A juicio de los comentaristas ingleses, dado que Francia posee una gran reserva de oro, le ha sido muy fácil conseguir el crédito a corto plazo que se proponía; pero no admiten que pudiera enviarse a Francia el saldo sobrante del fondo de igualación de cambios para cubrir una perentoria crediticia, como se ha sugerido.

Lo primero es, desde luego, más práctico y realizable, y hay precedentes que lo confirman, con el objeto de que disminuyan las fluctuaciones de los cambios internacionales.

MAS COMENTARIOS

En opinión de otros, el crédito francés de 30 millones es una demostración palpable ria de las dificultades financieras de Francia, debido principalmente al déficit de sus presupuesto y al comercial, y se ha realizarlo por unificación de momentáneas circunstancias.

Un empréstito interior no hubiera tenido éxito tan rápido para regular el cambio. Con lo hecho al pagar el empréstito a los seis meses no se presentarían entorpecimientos cambistas, pues el Banco de Francia tiene cantidades considerables de libras esterlinas en Londres. Ahora el Gobierno francés, para restablecer la confianza, se dedicará, sobre todo, a cubrir el déficit presupuestario.

Navegación

MOVIMIENTO DEL PUERTO

ENTRADAS.—Vapor español "R... de Pasajes, con carga general; ... "Bessel", de Pasajes, con carga ... español "Lolita A", de Pasajes, en ... ídem "Paco García", de Gijón, con carbón; ídem "Llodio", de Gijón, con ... ídem "Mar Báltico", de Budeos, en ...

SALIDAS.—Vapor español "Jai... rona", a Pravia, en lastre; inglés "... wortrh", a Liverpool, con patata; ... "Antonieta", a Bayona, en lastre; ... "Sama", a Gijón, en lastre; ídem ... dencia", a Santander, con carga ... inglés "Carpio", a Santander, con ... general; español "José J. Trevilla", ... tander, con carga general; ídem "G... a Gijón, en lastre; inglés "Cid", ... tander, con carga general; español "... ta", a Gijón, en lastre; ídem "Lo... a Bryttonferri, con carga de mineral.

SITUACION

Horizonte nuboso. Viento S. fresquito, rejadilla.

Pleamares para hoy, a las 1 y 1...
Bajamares para hoy, a las 7.20 y ...

Consultorio Clínico de Especialidades

BAILEN, 17, 1.°. TELEFONO ...

Consultas económicas diarias de ... Oídos, Nariz y Garganta, de...
Aparato digestivo, de ...
Enfermedades de los ojos, de...
Piel, secretas sífilis, de...
Rayos X. Medicina general, de ...
Cirugía general, de ...
Matriz y partos, de...
Dentista ... De 11 a 1 y ...